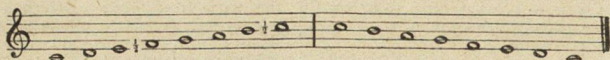

възпроизвеждани. Абсолютната Т. п. е дарба, но може да се придобие и чрез продължителни системни упражнения.

Тоновa психология — се занимава (по естествено — научен метод) със изследванията на слуховитъ възприятия. Тя изследва теорията на слушането, тоновата сила, границитъ на възприемаемитъ най-високи и най-ниски тонове, тоновата краска, разликата или еднаквостта на два едновременно звучащи тона. Видни тонпсихолози сж: Хелмхолцъ, Карлъ Шумпфъ, Ер. Махъ, Е. Полакъ, Т. Липсъ, Ото Абрахамъ, Ерихъ фонъ Хорнбостелъ и др.

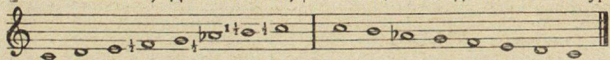
Тоновa стълба, ит. *scala*, фр. *gamme*, нѣм. *Tonleiter* — се нарича

т.е. 5 голѣми секунди и 2 малки, увеличена кварта и умалена квинта. Освенъ този, нареченъ „естественъ“, мажоренъ видъ, нѣкои теоретици употребяватъ и тъй наречения „хармониченъ“ (*molldur*), който се състои отъ основенъ тонъ, голѣма секунда и терца, чиста кварта и квинта, малка секста (понижена 6 степенъ), голѣма септима и октава. При този видъ тризвучието на субдоминантата е минорно (нѣм. *Moll-underradominante* — молподдоминанта). Тази Т. с. се среща и въ българската народна музика — съ финаленъ тонъ V ст. 6) **Минорни** или *Moll* се състоятъ (смѣтано отъ основата) отъ : основенъ тонъ, голѣма секунда, малка терца, чисти кварта и квинта, и голѣми или мал-

Мажорна тонова стълба

последователна — възходяща, или низходяща, редица отъ тонове — въ рамкитъ на една октава. Т-тъ с-и биватъ: 1) **диатонични**,

Мажорна хармонична

състоящи се отъ 5 цѣли тона и 2 полтона (диатонични). Диатоничнитъ биватъ: а) **Мажорни** (*Dur*), състоящи се (смѣтано отъ основата) отъ

ки сексти и септими. Въ зависимостъ отъ секститъ и септимитъ, минорнитъ Т-и с-и биватъ: хармонични, мелодични и натурални.

Като мелодически типъ, натуралниятъ видъ се употребява предимно въ низходящъ редъ, а мелодичния — въ възходящъ (а въ източната, как-

Натурална

Минорни тонови стълби

голѣми и чисти интервали: основенъ тонъ, голѣми секунда и терца, чисти кварта и квинта, голѣми секста и септима, и чиста октава;

то и въ българската народна музика, и въ възходящъ и низходящъ). 2) **хроматични**, получаващи се чрезъ вмѣкване между седемтъ